

Teza: wstępna kontrola aktu oskarżenia (wniosku o ukaranie)

Nie jest możliwe przekazanie sprawy do uzupełnienia rzecznikowi dyscyplinarnemu po wywołaniu sprawy przez sąd. W niniejszej sprawie, na posiedzeniu sądu nie tylko wywołano sprawę ale przewodnicząca otworzyła przewód sądowy, co zamyka możliwość dokonywania wstępnej kontroli aktu oskarżenia (wniosku o ukaranie).

Sygn. akt WO-150/18

POSTANOWIENIE

z dnia 18 grudnia 2018 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędziowie:

SWSD Magdalena Śnieguła/sprawozdawca SWSD Rafał Ziemiński

SWSD Andrzej Hryniewicki

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego r.pr. Piotra Karwata

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2018 r. na posiedzeniu zażalenia Z-cy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Wałbrzychu na postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Wałbrzychu z dnia 4 grudnia 2017r. sygn. akt OSD 27/2017

postanowił:

1.
uchylić zaskarżone postanowienie;
2.
kosztami postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym obciążyć Krajową Izbę Radców Prawnych.

UZASADNIENIE

Dnia 6 lutego 2017 r. do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Wałbrzychu wpłynęła skarga M. K. (1) na radcę prawnego M. K. (2) (k 2-5). Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego, bez uprzedniego wszczęcia dochodzenia (w aktach sprawy nie znajduje się postanowienie o wszczęciu dochodzenia) dnia 20 marca 2018 r. przesłuchał w charakterze świadka M. K. (1) a także w charakterze obwinionego M. K. (2), w trakcie przesłuchania podano obwinionemu ustnie treść zarzutów (k 20-21). W tym samym dniu 20 marca 2018 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wydał postanowienie o przedstawieniu obwinionemu zrzutów, którego treść ogłoszono tego samego dnia (k26). 11 lipca 2018 r. obwiniony M. K. (2) został ponownie przesłuchany (k28). M. K. (2) złożył także wnioski dowodowe (k35). Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego dnia 4 września 2017r. złożył do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowi Izby Radców Prawnych w Wałbrzychu wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego (k36).

Dnia 4 grudnia 2017 r. odbyło się posiedzenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowi Izby Radców Prawnych w Wałbrzychu, na którym sąd postanowił na podstawie art. 344a

k.p.k.

w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych przekazać sprawę Rzecznikowi Dyscyplinarnemu w celu uzupełnienia dochodzenia, wskazując w jakim zakresie powinno być ono uzupełnione.

Na to postanowienie zażalenie złożył Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie:

p.k.1.

Art. 344§1 k.p.k. poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy Sąd wskazał dowody, które ma przeprowadzić rzecznik, odstępując sam od ich przeprowadzenia

p.k.2.

Art. 297 k.p.k. poprzez nie wskazanie, jakie cele postępowania prowadzonego przez rzecznika nie zostały zrealizowane.

p.k.3.

Art. 381 k.p.k. w zw. z art. 344a§1 poprzez przekazanie sprawy do uzupełnienia w sytuacji po wywołaniu sprawy.

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie ale jedynie z powodu naruszenia art. 381 k.p.k. w zw. z art. 344a§1 poprzez przekazanie sprawy do uzupełnienia w sytuacji po wywołaniu sprawy. Na wstępie należy stwierdzić, że w ramach wstępnej kontroli aktu oskarżenia (wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego) sąd ma możliwość zwrócić go oskarżycielowi

(rzecznikowi dyscyplinarnemu) celem usunięcia braków. W ramach tej kontroli sprawa może zostać skierowana na posiedzenie (art. 339 k.p.k.).

W przypadku kontroli fakultatywnej prezes sądu kieruje sprawę na posiedzenie, jeśli zachodzi potrzeba wydania rozstrzygnięcia przekraczającego jego uprawnienia, a w szczególności (art. 339 § 3 i 4):

1)

umorzenia postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 2-11 (odnośnie do przesłanek

procesowych zob. uwagi do art. 17);

2)

umorzenia postępowania z powodu oczywistego braku faktycznych podstaw oskarżenia. Jak wskazuje się "I orzecznictwie sądowym: „Oczywistość, o której mowa w przepisie art. 339 § 3 pkt 2 k.p.k. powinna być interpretowana ściśle. Tryb przewidziany w omawianym przepisie ma charakter sui generis wyjątkowy, ma stanowić narzędzie pozwalające na

eliminowanie konieczności procedowania na rozprawie w sprawach, w których akt oskarżenia jest ewidentnie niezasadny, albo z powodu negatywnej przesłanki uniemożliwiającej w ogóle procedowanie, albo w sprawach, w których bez konieczności dokonywania głębszej oceny dowodów widoczny jest na pierwszy rzut oka brak podstaw do oskarżania" 24 ;

3)

wydania postanowienia o niewłaściwości sądu (w trybie art. 35 § 1) i zmianie wskazanego w akcie oskarżenia trybu postępowania;

4)

zwrotu sprawy prokuratorowi w celu usunięcia istotnych braków postępowania przygotowawczego. Sąd na posiedzeniu przekazuje sprawę prokuratorowi w celu uzupełnienia śledztwa lub dochodzenia, jeżeli akta sprawy wskazują na istotne braki tego postępowania, zwłaszcza na potrzebę poszukiwania dowodów, zaś dokonanie niezbędnych czynności przez sąd powodowałoby znaczne trudności. Sąd wskazuje jednocześnie kierunek uzupełnienia, a w razie potrzeby także odpowiednie czynności, jakie należy przedsięwziąć. Na postanowienie o przekazaniu służy stronom zażalenie (art. 344a);

Przekazanie przez sąd sprawy prokuratorowi w celu uzupełnienia śledztwa lub dochodzenia może nastąpić jedynie w przypadku kumulatywnego spełnienia następujących przesłanek:

1) braki postępowania ujawniono przed rozpoczęciem rozprawy głównej; 2) braki postępowania mają charakter istotny;

3)

usunięcie braków w postępowaniu przygotowawczym jest możliwe. Nie jest przykładowo możliwe usunięcie braku w postaci wystąpienia negatywnej przesłanki procesowej, gdyż musi ona skutkować umorzeniem postępowania 72 ;

4)

uzupełnienie tych braków przez dokonanie odpowiednich czynności przez sąd powodowałoby znaczne trudności bądź byłoby niemożliwe.

Rację ma skarżący, że nie jest możliwe przekazanie sprawy do uzupełnienia rzecznikowi dyscyplinarnemu po wywołaniu sprawy. W niniejszej sprawie na posiedzeniu sądu w dniu 4 grudnia 2017 r. nie tylko wywołano sprawę ale przewodnicząca otworzyła przewód sądowy (k 65), co zamyka możliwość dokonywania wstępnej kontroli aktu oskarżenia (wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego). Natomiast rację ma Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, że postępowanie przed Rzecznikiem Dyscyplinarnym, (które nie wiadomo jak określić, w związku z brakiem postanowienia o wszczęciu dochodzenia) zostało źle przeprowadzone. Rzecznik dyscyplinarny znacząco zawęził postępowanie dowodowe. Ponadto, opis czynu z wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego (k 36) zawiera różne rodzajowo czyny, które złożyły się w jeden zarzucany czyn, ogólnikowo i niedostatecznie sprecyzowany, który ponadto nie zawiera żadnych ram czasowych. Ponadto uzasadnienie

wniosku zawiera jedynie stwierdzenie, że obwiniony przyznał się do zarzucanych czynów,

choć, jak słusznie zauważył Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, nie wiadomo dokładnie do

czego się przyznał. Podczas postępowania prowadzonego przed rzecznikiem dyscyplinarnym nie ustalono dokładnie w jakim czasie popełniono zarzucane czyny, a z zebranego materiału dowodowego wynika, że w grę wchodzi 2013 r. Tak więc mogło dojść do przedawnienia ścigania lub karalności. Sąd po ustaleniu dat czasowych czynu może, w przypadku przedawnienia umorzyć postępowanie. Natomiast w przypadku wykazania wmy obwinionego, sąd I instancji musi brać pod uwagę zasadę skargowości wyznaczającą granice przedmiotowe rozpoznania sprawy w danym postępowaniu. Granice te określa jednak nie opis czynu zawarty w akcie oskarżenia czy też przyjęta przez uprawnionego do wystąpienia z wnioskiem o rozpoznanie sprawy kwalifikacja prawna, lecz zdarzenie w znaczeniu historycznym. Pozwala to na przyjęcie tezy, że w zakresie postępowania pierwszoinstancyjnego sąd jest o tyle związany nim, o ile nie jest władny dokonać ustaleń w zakresie wykraczającym poza ramy danego zdarzenia.

O kosztach postępowania Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 1 i 2 Ustawy o radcach prawnych w związku z §1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 Uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. nr 86/IX/2015.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji.